

E-KULTUROLOĢIJA

Andrejs Mūrnieks

Kultūras jēdziens

3. temats

***Mainīgais un mazmainīgais
kultūrā, kultūras slāņi***

Horizontāle un vertikāle kultūrā

- Klasificējot cilvēka un sabiedrības, cilvēka un dabas mijattiecības trijos veidos (simboliskās, sociālās, instrumentālās), kultūra tiek aprakstīta horizontāli (visus attieksmju tipus apskata vienā līmenī).
- Tomēr katrā sabiedrībā un laikmetā jebkura parādība un joma, pats cilvēks un viņa darbība tiek vērtēta pēc noteiktiem kritērijiem, kas veido vērtību vertikāli (hierarhiju) – vērtības izkārtotot pēc nozīmīguma.
- Jebkurā kultūrā tiek izšķirts svarīgākais un mazāk svarīgais, mainīgais un mazmainīgais, stabilais. Līdz ar to svarīgi izdalīt dažādus slāņus, kas ļauj saprast to, kas kultūru satur kopā kā vienotu veselumu.

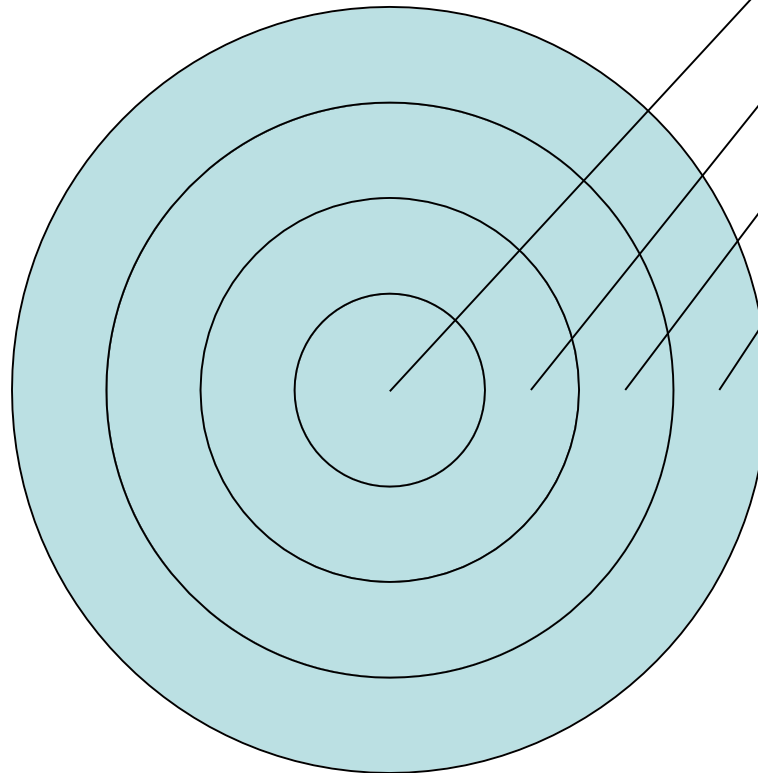
Kultūra kā dzīvs organisms

“Ne zirnekļa tīkls, ne smilšu kaudze nav piemērots tēls kultūras organizācijai. Drīzāk der astoņkājis, kura taustekļi ir savstarpēji itin vāji saistīti ar nervu šūnām un to, kas astoņkājī saucas par smadzenēm, bet kam tomēr izdodas gan pārvietoties, gan vismaz kādu laiciņu saglabāties kā dzīvot spējīgai, kaut arī mazliet neveiklai vienībai.”

Klifords Gīrcs

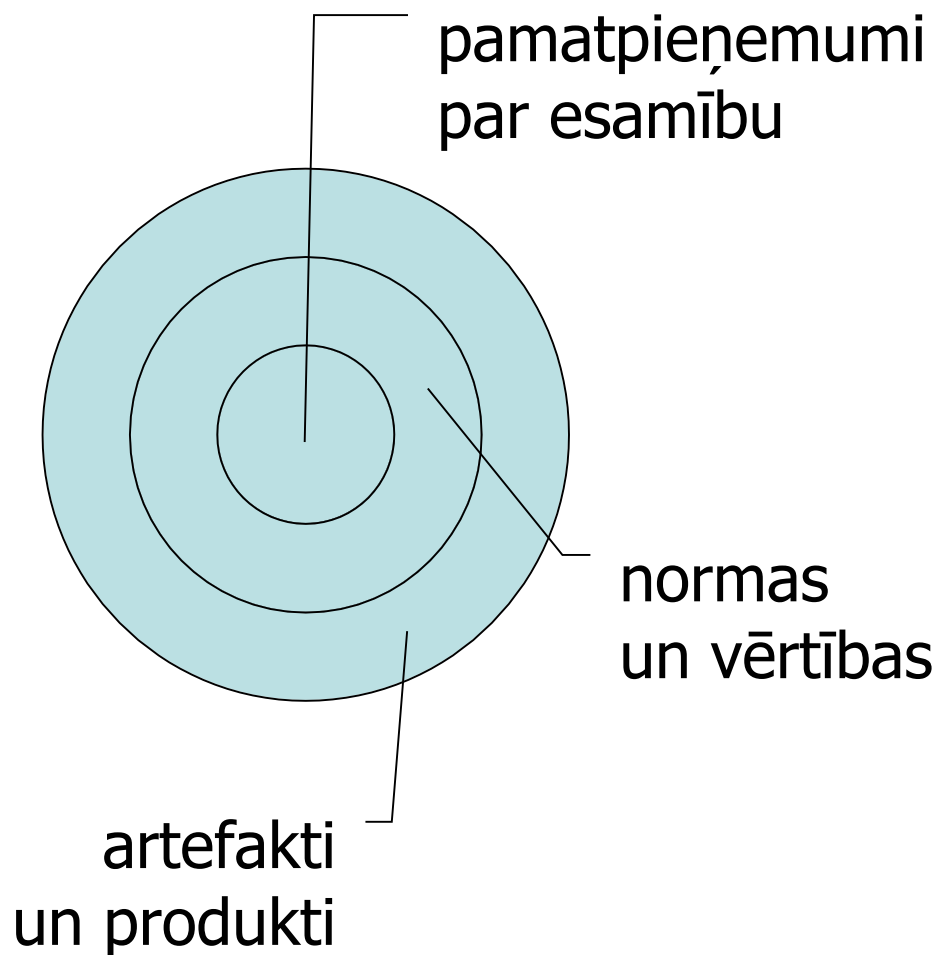
Kultūras slāņi (pēc G. Hofstedes)

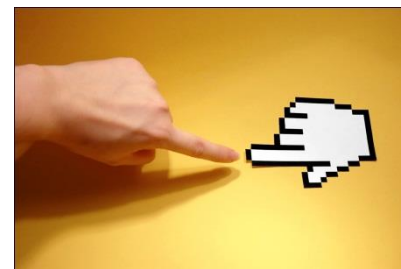
vērtības
varoņi
rituāli
simboli

Kultūras struktūra *(pēc F. Trompenāra)*

Kultūras definīcija

“Kultūru var interpretēt kā cilvēcības formu, eksistences veidu un tehnoloģiju, kas īstenojas noteiktās mentalitātes formās, eksistenciālajos arhetipos, t. i. pašos vispārīgākajos mitoloģiskajos motīvos, primārajās priekšstatu shēmās, kas ir pamatā jebkurai konkrētajai kultūrai, un visbeidzot visā to lietu un parādību kopumā, ko varētu saukt par konkrēto, cilvēcisko pasauli.”

Paldies par uzmanību!

Jautājumi, uzdevumi

- Aprakstiet savas ģimenes, klases kolektīva, skolas vai amatiermākslas kolektīva kultūru izmantojot G.Hofstedes shēmu (simboli, rituāli, varoņi, vērtības)!
- Raksturojiet Eiropas kultūru (vai kādu no senatnes kultūrām) izmantojot F.Trompenāra shēmu (artefakti un produkti, normas un vērtības, pamatpieņēmumi par esamību)!